

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér.
Többzori hirdetésnél árkedvezmény.

Nyiltér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A vármegye ünnepei.

Egy év és pár hét gördült le a nemzet történetében, hogy az aggodalmas idők és Magyarország borongós egét egy új csillag, a nemzeti vágyódások és törekvések hirtelen feltűnő fényes csillaga világította be aranyos sugaraival. Azóta a nemzetnek sok szép ünnepet engedett a magyarok Istene, hogy szeretett népet kétségbeesett helyzetéből kivezetve, hitében és hazaszeretében megerősítve, nagy bánata után ismét megvigasztalja.

Ez ünnepekből bőven kijutott vármegyénknek is, és hála az egek Urának, mert ezen ünnepek bőséges alkalmat nyújtottak arra, hogy a testvéri és hazaszeretében egyesülve, vallás- és rangkülömbőség nélkül az összetartásban, melyre most igen nagy szükségünk van, újra egyesüljünk és erősödjünk.

Szerencsés és áldott rendelése a sorsnak, hogy a világ-idő mérhetlen számításában parányi különbséggel egy időpontra rendelt vármegyénknek ismét két örömnünetet.

Ma egy hete — május hó 26-án — leplezte le a nemzet nagy fiának, a szabad eszmék nagy apostolának: *Kossuth Lajosnak* ércszobrát Rozsnyó bánya városában, az elmúlt héten pedig *Sipeki Balás Lajos* megyés püspököt, a fenkölt gondolkozású és hazaszeretében lángoló főpapot Rimaszombat város falai között ünnepelte.

Kossuth Lajos, a hontalanságában elhunyt nagy hazafi már nincsen az élők sorában testben, hivatató és lelkesítő szavai már elhangzottak; de nagy szelleme és lelke örökké él közöttünk és virraszt nemzetet felett — Ércszobron azonban megkoszorúzza már ott áll büszkén Rozsnyó város főterén és a szabadság oltárán bálványá lett a város és vármegye hazafias közönségének.

Méltó ivadékát, nagy fiát e nemzetnek: *Kossuth Ferencz* m. kir. kereskedelmi minisztert azonban visszaadta a gondviselés, s boldognak érezzük magunkat, hogy őt édes atyja szobrának leleplezési ünnepélyén vármegyénk határain belül Rozsnyón üdvözölhettük. Atyja helyett nyilatkozott meg, atyja lelkesedése és hazaszeretete szólt meg szívéből, midőn a következőket mondotta:

„Nem érez ez a szobor, tisztelt ünneplő közönség, hanem megtestesült eszme! Nem érez ez a szobor, hanem a megtestesült vágyódás, remény, hit és bizalom! Aki e szoborra néz, tisztelt ünneplő közönség, az nem fog kételkedni magyar hazánk jövőjében; aki az eszmébe hisz, melyet e szobor megtestesít, az hisz édes magyar hazánk függetlenségében. Ez eszmében megdicsőül a hazá, boldoggá lesz a nemzet!”

Boldogok vagyunk, mert *Kossuth Ferencz* mellett van egy hazafias főpapunk: *Sipeki Balás Lajos* megyés püspök személyében, ki szintén fiatal lakója e vármegyének, Rozsnyó városnak, s ki a mostan megtartott ünnepek alkalmával fényes és kétségbevonhatlan tanujelét adta igazi, őszinte, törhetlen hazafiságának.

Őszintén és büszkén mondhatjuk el, hogy oly kijelentéseket még nem hallottunk magyar főpap szájából, mint a milyeneket tett új megyés püspökünk. — Teljes őszinteséggel tárta fel szíve titkait, melynek rejtekében a lángoló hazaszeretet mellett Jézus legszebb tana: a szeretet és a felekezeti béke is honol. Az erős hit és a felekezeti béke olajágával és a hazaszeretettel jött közénk, s eme egyedüli boldogító és a független Magyarország megteremtését biztosító két eszme buzgó apostolaként mutatta be magát új otthonában.

Nyilatkozatait előzőleg méltó volt fogadtatása is. Megerősíteni jött hiveit a hitéletben, a a bérmlás szentségének kiosztásával városunkba és ezen apostoli küldetését összekötötte azzal, hogy a vármegye és város hatóságait, polgárságát és intézményeit óhajította megismerni. Ezek részéről tehát fogadása őszinte és magaslatos volt, a milyennel nem sok főpap dicsekedhetik, s reméljük, a legszebb emlékekkel távozik közülünk.

A tündöklő erényekkel gazdagon felékesített főpapnak tehát e helyről is nyújtjuk a nagy tisztelet, a viszont szeretet, a hála és őszinte ragaszkodás hervadhatlan koszorúját, melyhez hozzáfűzzük a közvélemény azon általános és osztatlan megnyilatkozását, hogy itteni tartózkodása nemcsak hivei, de valláskülömbőség nélkül a vármegye és város örömnünete volt.

Midőn tehát a rövid viszontlátás reményében bucsut, meleg bucsut mondunk *Sipeki Balás Lajos* megyés püspöknek, azt kívánjuk, hogy legyen mindvégig hitében és hazaszeretében a legerősebb, adjon ehhez neki állandó erőt, kitarást és egészséget a magyarok Istene és engedje, hogy kitűzött célja és munkája hazájának, egyházának és vármegyéjének boldogságára vezessen!

Az ünnepek egész lefolyását a következőkben adjuk:

Püspök fogadtatása a város határán.

A megyés püspököt a város határán a fekete réti köhődnál dr. *Kovács László* városi polgármester fogadta magyar diszruhába öltözve a róm. kath. egyház tanácsal, élén dr. *Löcherer Tamás* világi elnökkel. — Pontban délután 5 órakor érkezett a főpásztor *Osgyánból*, hol az nap délelőtt a bérmlás szentségét osztotta ki. Elől parasztruhába öltözött banderisták lovagoltak, azután *Mariássy Gyula* j. b. főszolgabíró fogata elvázta meg a püspök négyes fogatát, melyben *Dittel István* titkár, pápai kamarással ült. — A megérkezéskor a püspök nyomban leszállt és a város nevében a polgármester röviden, de igen tartalmasan üdvözölte, majd pedig dr. *Löcherer* egyháza nevében. Az elhangzott két beszéd arról az örömről szólt, melylyel a város a püspököt fogadja. A püspök szintén röviden válaszolt a két beszédre, s beszédének tartalma körülbelül ebben összegezhető: „Igen megtisztelve érzem magam és nagyon boldog vagyok, hogy Rimaszombat város polgármestere és hiveim már itten a határon szívesen fogadnak. Ebből azt következtetem, hogy nemcsak hiveim, de más felekezeti testvéreim is szívesen látnak a városban. Fogadják ezért őszinte köszönetemet és kijelentem, hogy midőn hiveimet jöttem hitökben megerősíteni, egyidejűleg legnagyobb mesteremnek igéitől, a szeretettől áthatva, mint a béke apostola jöttem közénk.” — A rövid, de mély gondolatokban gazdag beszéd elhangzása után a küldöttség szintén kocsiakra szállva kísérte a főpásztort a városba.

Délután 4 óra tájban az Erzsébet-téren élénk, mozgalmasság volt az élet, a fellebörgözött utcákat megszállotta a nép s a plébánia épülete előtt nagy közönség sereglett egybe, hogy szívélyesen, lelkesen üdvözölje a bevonuló főpásztort. A kapubejáratnál sorakoztak a fehér ruhás szép kis leányok élükön *Kolbay Sári*kával, ki remek szép rózsacsokorral várta a püspököt. Az épület előtt városunk közszeregetnek örvendő prépost-plébánosa: *Széman Endre* diszbe öltözve várta a főpapot, kinek érkezését harangok zúgása jelezte.

6 óra volt már, mikor a fogatok megjelentek az Erzsébet-téren, elől jött a város fogata, majd a járási főszolgabíró s aztán a püspök négyesfogata, kísérve az egyháztanács tagjai által.

A püspököt *Széman Endre* szívélyes, meleg szavakkal üdvözölve fogadta azzal a hő kívánsággal, hogy itt, hivei körében, áldást hozó apostoli működése közben érezze magát jól, kellemesen.

Sipeki Balás Lajos püspök hálás szívvvel köszönte meg a szíves fogadtatást, ismételtén hangsúlyozta, milyen örömmel jött ide, hol a felekezetek közötti békét, egymás iránti türelmességet s a törhetlen hazaszeretetet bizonyára megtalálja a város lakói között. Szíve melegével kéri Isten áldását hiveire s e város egész lakosságára.

Lelkes éljenés kísérte szavait, mire *Kolbay Sári*ka átnyújtotta a gyönyörű csokrot e szavak kíséretében:

„Méltóságos Püspök Ur! Kegyes Főpásztorunk! Mint a gondjaira bízott nagy nyájnak legkisebb

tagjai, mi is siettünk megjelenni ünnepies fogadtatásánál hogy az elsők között üdvözölhessük.

Köszönjük jóságát, hogy hozzánk is elfáradni méltóztatott. Kívánjuk, hogy érezze magát körünkben oly jól, a mily örömmel és szeretettel mi vártuk és fogadjuk. Isten hozta! Isten éltesse!”

A püspök a szép kis üdvözlőbeszédre meleg hangon válaszolt s aztán lakosztályába vonult, átöltözöködött, s kíséretével együtt átvonult a templomba rövid istentiszteletre.

A püspök kíséretében itt megjelentek *Széman Endre* prépost-plébánoson és *Dittel István* pápai kamarás, püspöki titkáron kívül: *Stefanik János* várgedei kanonok-plébános, *Lipthay Arnold* putnoki kanonok-plébános, *Tornay János* sajópuspöki esp. plébános, dr. *Göbl Márton* szentsimoni, *Barilla János* ráhói, *Komora János* nyustyai plébánosok, *Timkó László*, *Fecske István* és *Lóska Béla* rozsnói főgimn. tanárok, *Kemény Rezső* várgedei, *Vajda Gyula* és *Kerchnyák János* helybeli káplánok.

Estebéd a prépostnál.

Este nyolcz órakor a főpásztor tiszteletére *Széman Endre* prépost-plébános fényes estebédet adott, melyre csak az egyházi tanács tagjai és a szertartásnál segédkező papság volt jelen, még pedig a főpásztoron és a házigazdán kívül dr. *Löcherer Tamás* elnök, *Kolbay Sándor* táblai bíró, *Dittel István* titkár, dr. *Ráróssy Gyula* ügyvéd, *Juraskó Jakab* műszaki tanácsos, *Komáromy István* lapunk felelős szerkesztője, *Kishonty József*, *Lipthay Arnold* tiszteletbeli kanonok, putnoki plébános, *Váry János*, dr. *Göbl Márton*, *Barilla János* és *Komora János* plébánosok, dr. *Fodor Béla*, *Koreny Pál*, *Stolcz Zsigmond*, *Kalocsay Gyula*, *Timkó László*, *Lóska Béla* és *Fecske István* rozsnói róm. kath. főgimnáziumi tanárok, *Lévay András* tamásfalai egyházbéli tanácsag, *Úthy Antal* kántor, *Vajda Gyula* és *Kerchnyák János* káplánok és *Gyürky István* klerikus. — A szépen és gazdagon terített asztal mellett a főpásztor igen jól érezte magát és nagyon kellemesen társalgott. A második fogásnál *Széman Endre* prépost, mint házigazda igen szép pohárköszöntőben ettette meg a vendégét, majd a főpásztor emelkedett fel és egyházának buzgó tanácsát éltette, mire dr. *Löcherer Tamás* elnök ismét a püspököt éltette. Végül *Komáromy István* *Széman Endre* prépostot, mint egykori tanárát, most pedig mint házigazdát köszöntötte fel. — A társaság 11 órakor oszlott széjjel kellemes emlékekkel és hangulatban.

Urnapi ünnepség és tisztelgések.

Urnapiján csütörtökön legszebb idő kedvezett. Reggel 9 óra tájban kivonult a tüzoltóság *Komáromy István* parancsnok vezetésével s a plébánia és a templom bejáratára között kordont vont. A templomba pedig bevonult a hívők tömege, úgy hogy a szépen feldisztatott és fényárban úszó templom zsufoltság megtelt.

A misén *Sipeki Balás Lajos* megyéspüspök celebrált fényes segédlettel. Az istentiszteleten az áhitatot nagyban emelte és különös érdekességet is kölcsönzött annak az, hogy *Váry János* karnagy vezetésével vegyeskar énekelt és pedig *Kolbay Sándorné*, *Beliczky Böske*, *Hollósy Anna*, *Juraskó Gabi* és *Stolcz Jolán*, továbbá *Perecz Samu*, *Fekethe Mihály*, *Hujber József* és *Miskolczy Lajos*. Enekük gyönyörű volt, a *Kolbayné* remek szép, nagyterjedelmű és kellemesen csengő, kristálytisza hangja minden árnyalatában érvényesült a tágas templomban. Először szólított visszafajított lélekzettel, áhitatos csendben hallgatták a hivek, kikben a vallásos érzést a vegyeskar gyönyörű éneke nagyban fokozta. A *Beliczky Böske* szép alt sóli, a *Perecz Samu* pompás bass baritonja, mely különösen a régi *Mária*-ének sóljában elragadó volt és a *Fekethe Mihály* tiszta tenor hangja a korból kiemelkedtek. De általában az összhang, a kíséret és a vezetés megkapó volt, s szinte mondhajtuk, hogy valóságos műélvezet volt hallgatni a mesterien előadott egyházi énekeket, melyekben a hangszínezés minden modulációi érvényre jutottak. Ha szabad volna megkoczkáztatni a kívánságot — kifejezésre juttatnók, hogy bár minél gyakrabban lenne a hiveknek szerencsésük ilyen szép egyházi éneket hallani, mert úgy hisszük — még az imádkozás is jobban esik, ha ilyen gyönyörűen előadott zenei és énekrészek fokozzák a vallásos ihletet a hívőkben. A gondolat nemes volt, a kivitel igazán dicséretes s *Váry János* és a vegyeskar minden tagja elismerést érdemel.

A nagymise után a körmenet volt, melyet maga a püspök nagy segédlettel vezetett. A diszbe öltözött rendőrök sora között vitt baldachin alatt ment a püspök, s előtte szép fehér ruhás leánykák, — elől a bájos két kis *Pongrácz* leánykával és *Urban Annuskával* — szórták a virágot az egyházfő útjára. A körmenetben óriási közönség vett részt.

A körmenet után fél 12 órakor vette kezdetét a tisztelgés a megyés püspöknel.

A tisztelgők sorozatát az *ev. ref. egyház* tekintélyes számu küldöttsége nyitotta meg. *Csinke István* lelkes vezette a nagymultu egyház presbyteriumát s a testvér-egyház főpásztorá előtti lendületes szavakkal tolmácsolta az üdvözlőt azzal, hogy nemcsak a kötelesség, de a szeretet hozta a tisztelgőket, mikor a hivi közt a hit építése, erősítése céljából járó s apostoli, egyuttal hazafias munkát végző főpásztor előtt tiszteletét fejezi ki, s a hazafiság és vallásosság jegyében végzett munkájára Isten áldását kéri. Kívánja, hogy az Isten tegye a püspök főpásztori működését áldottá és emlékeztetessé.

Sipeki Balás Lajos püspök hálás köszönetet mond a megtiszteltetésért, melyben jelét és zálogát látja az egyházak között fennálló és virágzó testvéries szeretetnek. Különösen napjainkban esik ez jól, mikor egy sziv és léleknek kell lenniük a közérkösség megszilárdításának és a haza jólétének előmozdítására kifejtett munkában. E munkálkodás alapja csak a valláserkölcsi alap lehet. Sajnos, két veszedelmes jelenség üti fel hydráfét hazánk polgárai sorában: Az egyik a *kivándorlás*, melyet csak úgy lehet elbáritani, ha a fiatalságba már zsenge korában becsépegtetjük a hazaszeretetet, másik veszedelem az, hogy oly idegen szellem, idegen felfogás akar tért foglalni az ország szívében és periferiákon, mely a vallás-erkölcsi alapot teljesen fel akarja forgatni. Ennek egyedüli orvossága volna a társadalomban a keresztény felebaráti szeretetnek minden téren való érvényesítése. E két kérdésben az egyházaknak együtt kell működniök s akkor Isten és a haza iránt megtettük kötelességünket, ugymond a püspök, ki aztán áldó szavakkal fejezte be szép beszédét.

Az *ág. ev. egyház* küldöttségét *Gyürky Pál* főesperes vezette.

Kettős érzelm hozta a küldöttséget — ugymond az ékesszavu lelkész — az egyik a nemzeti összetartozandóság érzete, melyre a mai szociálista tulzások között nagy szükség van, másik a vallási türelmesség, a krisztusi szeretettől áthatott érzelm: hogy szereti magát, de megbecsüli a másét is. Majd a főpásztor hazafias érzelmeket kiemelve azt kívánja, hogy hivi közt való megjelenése legyen gazdag áldást hozó, s a lakosság között a testvéries érzelm istápolója.

Balás Lajos püspök felette kedvező jelenségek látja, hogy körüta alkalmával a testvér egyházak — a valláserkölcsi alap méltó munkái — kivesszik részükét abból, hogy örülnek az örvendzőkkel. Ez legfényesebb, legszebb bizonyosága annak, hogy a krisztusi szeretet meg van az egyházak közt, s hogy a közjó szolgálatában is meg van az összetartás közöttük, melyre különösen ma, mikor a nemzetiségek által széttagolt nemzetben idegen elemek igyekeznek beférközni — nagy szükség is van. Tenni, munkálkodni kell első sorban az egyházaknak, hogy már az iskolás gyermekekbe beoltassék az igazi hazaszeretet érzete, s hogy tudja a gyermek, hogy neki áldoznia is kell hazájáért. A krisztusi szeretet tanát — mely abban csucosodik ki: szeresd felebarátodat mint tennemmagadat, — igyekezzünk megvalósítani. A testvéri szeretetnek a városban talált eklátans megnyilatkozása felelhetetlen emléke lesz szívében. Igéri, hogy minden tette és mozdulata az egyetértésnek és szeretetnek egyházmegyéjében való érvényesítése s ehhez kéri a testvér egyházak szives támogatását.

Az *izraelita hitközség* szónoka *Singer S. Leo* főrabbi volt, ki a vallás és tudomány fenkölt főpapiját, mint a független gondolkodás és felekezeti türelmesség lelkes apostolát meleg szívvél, szép szavakkal üdvözölte s az Isten, haza és emberszeretet jelében működő nemes és honfui erényekben gazdag főpap működésére az Ég áldását kéri.

Balás Lajos püspök örömet fejezi ki, hogy a város minden lakosa részt vesz egyháza örömmünnepében, az okot nem személyében, de abban keresi, hogy az itt élő nyájkas pásztorai tenkölt gondolkodással, tapintatos bánásmóddal, a közjó iránti lelkes törekvésekkel lerontják azon válaszfalakat, melyek keletkezhetnének, ha nem működénének a béke, szeretet és türellem ápolásán.

E magasztos elvek honolnak az izr. hitközség tagjai között is és nem csodálkozik ezen a főpásztor, „mert hiszen — ugymond — az ő szövetség szent tanai alapján közös alapon állunk. A felebaráti szeretet már az ő szövetségben is meg volt, s ezt kellene az életben is megvalósítani, mert ez az első összeforrasztó alap, a másik a törhetlen hazaszeretet, melynek minden polgárt lelkesíteni kell!“ A felekezeti közötti szép egyetértésnek istápolására a jeles főpap ígéretet tett s a hitközségnek a béke jegyében kifejtendő s a város jólétét istápoló munkájára Isten áldását kéri.

A *helyőrség* nevében lovag *Kneusel Hredlicska* Károly kapitány, mentelepi parancsnok tisztelgett a püspök-nél, ki szép beszédben vont párhuzamot a katonaság és az egyház működése között, amennyiben előbbi a polgárság testi és vagyoni integritásá, utóbbi pedig a lelki élet fejlesztése és biztonsága érdekében működik.

Gömör- és Kishontvármegye törvényhatósági tisztikarát *Fáy Gyula* főispán vezette. *Bornemisza* László alispán volt a tekintélyes testület avatott szónoka, ki a tisztikar igaz tiszteletét, őszinte ragaszkodását és nagybecsülését lelkes beszédben tolmácsolta s azt kívánta, hogy apostoli utjában a fenkölt szellemű főpap működését siker koronázza!

A püspök válaszában arra hivatkozott, hogy mily jó hatással van a főpapra — ki egyuttal magyar hazafi is — az, ha látja, hogy az emberek vezetésére hivatott egyének vele egy gyékényen kívánják árnálni, egyuttal kívánják szolgálni és istápolni a nép jólétét. A mit ma tapasztalt, az fényes bizonyoságot tesz arról, hogy a magyar társadalom tagjai át meg át vannak hatva a tudattól, hogy a nép és a közügyek fellendülése csak legszilárdabb valláserkölcsi alapon lehetséges. Legbensőbb megelégedés érzete tölti el, ha egyuttörzesséül működhetik közre a vármegye tisztikarával a közigazgatási és egyházi munkában, s szükség is van az egyetértésre, mert a legtöbb egyházi ügy szálai végeredményben a vármegyénel összpontosulnak. Hálával gondol arra, hogy a törvényhatóság vezetőiben igazságos bírakra és legjobb barátokra talált, s reméli, hogy a baráti kötelék az idők folyamán teljesen meg fog szilárdulni!

Majd *Bimaszombat* város tanácsa következett dr. *Kovács* László polgármesterrel élén, ki szép beszédben hangsúlyozta, hogy a város mily nagy megnyugvással

látta már eddig is a püspök jóindulatát és biztató magatartását, melyért hálás köszönetet mond.

A püspök válaszában örömeinek adott kifejezést a tanács előtt az itt látottak felett, mert azokat a város vezetősége tapintatos eljárása és bölcs mérskelése eredményének tekinti. Meggyőződése az, hogy az itt uralkodó egyetértésnek oka az, hogy a város vezetősége minden polgárt egyenlőnek tart, s részre hajlatlanul, igazságosan ítélkezik úgy a polgármester, mint a tanács. Az igazságnak pedig még ha félreértések támadnának is, győznie kell, és a város jóléte érdekében szükség van a polgárok egyetértésére. Tudja jól, hogy a városnak sok szüksége van, ha a korral haladni akar, s új reformokat akar megvalósítani. Ezt lehetőleg úgy kell csinálni, hogy a polgárookra súlyos terhek ne rovasanak s a polgármestert magasabb, a város javát célzó koncepciókban támogatnia kell a tanácsnak és a polgárságnak. „Mint a béke, szeretet és egyetértés apostola jöttem ide — mondá beszéde végén — s a mit e város vezetői és intézői megszilárdítottak, tőlem telhetőleg igyekszem a tökély magasabb fokára emelni, s mindig szívesen és készségesen fogom támogatni a várost magasabb céljai elérésében.“

A kir. törvényszék, járásbíró, ügyészség képviselői nevében *Kubinyi* Aladár kuriai bíró, elnök üdvözölte a püspököt, s abból kiindulva, hogy általános igazság, hogy a vallás a társadalom gyémánt-kapcsa, melyet nem tud elhomályosítani semmi, szép szavakkal fejtegette, hogy az erkölcs és a jog karöltve jár s mennyire lehet érezni a vallás és a hitélet jótékony hatását akkor, mikor társadalmi és minden téren a kinövésnek burjánzanak. Ez alaphangból kiindulva elismeréssel szölt a hazafias szellemű főpásztor működéséről s azt kívánta, hogy a kegyelem Istene sokáig éltesse a kiváló főpapot.

A püspök lendületes szavakkal válaszolt a szép beszédre „Jól esik lelkemnek — ugymond — hogy legilletékesebb helyről hallom, miszerint a valláserkölcsi élet az emberiség jólétének alapját képezi. Merem állítani t. uraim, hogy a társadalmi ferde kinövésnek nem lesznek addig orvosolhatók, míg az emberiség vissza nem tér a valláserkölcsi alaphoz. Igaz, hogy az emberi művelődés fejlődésével az erkölcsi nézetek tisztulhatnak, de a valláserkölcsi eszmék sohasem lesznek pótolhatók. Szükség van a valláserkölcsi elvekre, mert az emberi természet gyöngeségében rejlik, hogy ha egy benső bírő el nem némitja a rossz cselekedetre. A zsenge ifju gyermek szívébe kell már becsépegtetni a valláserkölcsi elveket, hogy később a polgári jogok gyakorlatában tudják meg, mit lehet, mit szabad tenni a törvény és a lelkiismeret szerint.“ A szónok szavaiból ítélve, a bírói kar gondolkodásmódjára is következtethet s tudja, hogy ily elvek mellett a bírák Isten és emberek előtt elvállalhatják a felelősséget ítéleteikért.

A következő küldöttség a pénzügyigazgatóságé, számvevőségé, adóhivatalá és pénzügyőrségé volt, melyet *Kubinyi* Andor kir. tan. pénzügyigazgató vezetett s a szónok szép beszédben üdvözölte a püspököt, hangsúlyozva, hogy a vezetése alatt álló hivatalok minden tagja át van hatva attól a tudattól, hogy csak az lehet boldog, kinek hite és vallása van, s örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy tiszteletüket és hódolatukat kifejezzék a hazafias szellemű egyház előtt.

A püspök látva az illusztris testületet, tulbecsülve érzi a munkakört, melyet végez s zavarban van: elfogadhatja e a tisztelet ily impozáns nyilvánulását, mikor ő csak kötelességét végzi. Tudja ugyan, hogy ha nem személyének szól is a tisztelet, de látja azt is, hogy az intelligencia körében hódítanak a magasabb ideálok s elismeréssel vannak a kötelesség teljesítésével szemben. Az államgépezet egyik legfontosabb tényezőjének meleg üdvözlését hálás szívvél köszöni.

Az államépítészeti hivatal, posta és távirtda küldöttségét *Juraskó* Jakab műszaki tanácsos vezette s üdvözölte a püspököt, ki köszönettel veszi a figyelmet s utal arra, hogy tulajdonképen közös célokot szolgálunk, mert ha az egyház jó hajlékokat nem kap, akkor meg van bénítva a lelkipásztor működése. Ugy az államépítészeti hivatal, mint a posta és távirtda részéről eddig a legnagyobb figyelmet és előzékenységet tapasztalta s ezért köszönetet mond.

Az *egy. prot. főgimnázium* tanári karát *Loysch* Ödön vezette s tolmácsolta az igaz szívből jövő üdvözlését, őszinte tiszteletét és nagybecsülését azon intézmény vezetőinek, mely a kultúra, a tudomány és jó erkölcs gyarapításán kívül a magyarság ez exponált végvárában hazafias missziók teljesítésére is hivatva van.

A püspök válaszában a középiskolák egységes szervezésének nehézségére hivatkozva sajnálattal jut arra a konkluzióra, hogy még mindig nem találtuk meg az igazi utat. De az elcsüggedésre nincs ok, s kötelességünket az elöírt körben teljesíteni kell. A haza jövő nagyságát a középiskolai nemzedékre bázisozza, mert a szilárd alapokon való fejlődést csak valláserkölcsi alapon megerősödött intelligenciától várhatunk.

A kir. tanfelügyelőséget és a helybeli népoktatási állami intézetek tantszabályát *Pogány* István kir. tanfelügyelő vezette a püspök elé s a testület ragaszkodásának, nagybecsülésének és rokonszenvének szép beszédben adott kifejezést.

A püspök jóleső örömeinek adott kifejezést, hogy alkalma nyílik érintkezni azokkal, kikkel legbensőbb és legszorosabb összeköttetésben áll, mert a papnak nincs nemesebb hivatása, minthogy tanítson s ha ennek teljesítésében hivatott munkatársakra talál, őszinte tisztelettel és ragaszkodással telik el szíve. Tudja, hogy a tantszabály feladata ferasztó, de tudja azt is, hogy szíveiket egy magasabb ideál heviti, mikor a hazának nevelnek egy nemzedéket, mely a haza ügyének intézésére lesz hivatva. Jóakarát, tapintát és az ifjuság szeretete szükséges a haza, hogy a számtantól kezdve az alkotmánytanig a vallás-erkölcsi eszméket csepegtessék be a tanítók a gyermekek szívébe. Ezt kéri és reméli is a tantszabályt, melyet munkájában szívesen támogat.

Az *állami iskolák gondnoksága* küldöttségét *Lukács* Géza vármegyei főjegyző, elnök vezette s üdvözölte beszédben abból indult ki, hogy a vallás és istenszeretet teszi az embert emberré, s ma, mikor önző érdekből a társadalmi rend felforgatására törekcsenek s a vallásatlanság eszméje tért hódít, nagyobbn szükség van a vallásos istenfélésre, mint bármikor volt. A gondnokság fel-

adatát képezi lelkiismeretes ellenőrzése annak, hogy a hazaszeretetet a növendékek szívébe kiolthatatlanul oltassék be, s a kölcsönös szeretet, egyetértés és béke nemes eszméinek terjesztése. Ez eszmék lelkes apostolát üdvözli a főpapban, kire a szép beszéd láthatólag kellemes benyomást tett, s válaszában ki is fejezte, hogy nagy megnyugvással veszi tudomásul, a vallásos és hazafias nevelés eszméje vezet a gondnoknáságot, s ha annak elnöke ily elveket vall, bizonyára nem türi el, hogy találtassanak és működhessenek oly egyedek, kik az elveket realizálni nem tudnák vagy nem akarnák. A haza boldogságának is alapja az, ha a gyermekek valláserkölcsi alapon neveltetnek és a hazaszeretetre tanítatnak. Szívből üdvözli a gondnoknáságot s működéséhez szerencsét, sikert és áldást kíván.

Utolsó küldöttség a *kath. olvasókör* volt, melyet *Kalocsay* Gyula alelnök vezetett. Ő volt a szónok is, s üdvözölve a püspököt, ismertette a kör alakulásának előzményeit, feladatát és célját, mely utóbbi abban csucosodik ki, hogy egymást megismerni, megszeretni alkalom adassék, s hogy szükség esetén az egyház védelmére sikkra szálljanak.

A hévvel és vallásos érzéstől áthatva elmondott beszédre a püspök szívélyesen válaszolt, az őszinte, kezesetlen szavak jóleső hatással voltak rá, s örömmel látja, hogy a katolikus öntudat lángoló szeretettel él e városban.

A rendkívül lekötelező kedves modoru főpap minden küldöttséggel több barátságos, szívélyes szót váltott, úgy hogy a jelen voltak a legkedvesebb benyomásokkal távoztak.

A bankett.

A tisztelgések után a vármegyeháza nagytermében 200 terítékű bankett volt, melyen a főhelyen *Fáy Gyula* főispán és *Bornemisza* László alispán között foglalt helyet *Sipeki Balás* Lajos megyés püspök — A banketten városunk notabilitásai teljes számban résztvettek.

Első pohárköszöntőt *Dr. Löcherer* Tamás egyháztanácsi elnök mondta. A szép tószit így hangzott:

„Igen tisztelt Uraim!

Az emberiségnek legbensőbb lelki kincseit képezik a hit, remény és a szeretet. Ezeknek a lelki kincseknek a bősége vagy a hiánya teszik az ember és ember között a különbséget ma. Ezeknek bősége felemeli az embert, hiánya lealacsonyítja. Mert ne neveljük az embert a hitben, a reményben, vagy vesztse el a hitet, a reményt vagy vegyük el az embertől a hitet, vegyük el az embertől a reménységet, elvettünk tőle mindent, mert ezzel elvettük a szívből a szeretetet is, és elöttünk áll az esztelen, a bestiális állat, a mely öl, gyilkol, rabol, fojtogat. Hasztalan van bárki is a földi javakkal bőven ellátva, ha hiányzik a szívből a hit, a remény és szeretet, mert hiányzik a boldogsága, s hiányzik a megelégedése, hiányzik a lelkiereje az élet viharában való megküzdéshez. — Vagy mi acélozza meg a férfikart a haza védelmében? ha nem a hit, a harc igazságosságában; ha nem a remény az igazságos győzelemben? ha nem a szeretet az ő szülőföldje iránt? Miért fárads? Miért dolgozik az ember, ha nem a hitért, hogy magát és szeretteit fenntartsa? ha nem a reményért, hogy jövőjét biztosítsa? s ha nem a szeretetért, a melylyel tudja, hogy őt mint kenyérkeresőt családja körülveszi s rajta csügg!

Uraim! Ezen lelki kincsek letéteményese az egyház kincstára: a vallás. Innét, ebből a kincstárból merithet bőven mindenki magának annyit, a mennyit akar. Nem özrik ezt a kincstárt vaspánczélos szobák és öldöklő feyverek. Szeretettel kinálják az Isten szolgái ezen isteni javakat! M-gtánitanak bennünket azoknak megszerzésére! Erősítenek bennünket annak megtartásában! Szeretettel mutatják meg ezen kincstárhoz az igaz utat az eltévelyedettnek. A mi kis hitközségünk örömmünnepét ül ma, mert a mi lelki javaink kincstára s a főpásztorra jelent meg körünkben, hogy bennünket a hitben, a reményben, a szeretetben megerősítsen. — A midőn ezen örömmünnep alkalmából nekem jutott a szerencse, hogy hitközségünk nevében köszönetet mondjak az ő fáradozásaiért, poharat emelek az ő egészségére s kívánok neki a Mindenhatótól hosszú boldog életet, a melyet fűszerezzen az ő bizalma a mi hitünk erősségében, az ő reménye a mi igaz vallásosságunkban és a mi szeretetünk, a melylyel az ő apostoli személyét mindenkor körülveszük.“

Utána a megyés püspök emelkedett szólásra, s bár nem barátja a tósztnak, a fehér asztalnál való bölcselkedésnek, felszólat — nehogy a hálátlanság vádjával legyen illehető. Mert hálátlan volna — ugymond — ha e város társadalma iránt szívében táplált őszinte, igaz köszönetének kifejezést nem adna. Meggyőződött arról, hogy magyar szívből jutottak kifejezésre ma az érzelmek, a magyar sziv pedig nem képmutató, s őszinte kifejezője az érzelmeknek. Az ő magyar szívével, annak egész szeretetével kívánja, hogy a kölcsönös szeretet és bizalom, az egység legyen alapja e megye és e város társadalmi boldogságának. Hogy e vármegye és város virágozzék, jólétben fejlődjék, s közönsége boldogságban éljen soká!

A lelkes éljenzés után *Fáy Gyula* főispán emelt poharat s abból kiindulva, hogy a vallási türelmességnek nemcsak közéletünk javulásában, de hazánk további fejlődésében is nagy része van, a türelmesség képviselőjét: a megyés püspököt, ki az ellentéteket és vallás választó falakat eloszlatni igyekszik, lelkes szavakkal élteti.

Bornemisza László alispán nemcsak az egyház, de a vármegye és város lelkes ünnepeinek tartja a mai ünnepeket. Tudja, hogy valláserkölcsi alap nélkül nincs alkotmányos élet, s ép ezért melegen üdvözli méltó vezérül, méltó munkatársul a közigazgatás iránt is finom érzékel bíró püspököt s kéri, hogy a vármegye és az egyház javára érvényesítse bőséges tapasztalatait. A megye szives készséggel támogatja az érdemes püspököt munkájában. Élénk taps és éljenzés kísérte a szép tószit.

Dr. Ráróssy Gyula szép szavakkal köszöntötte fel a vármegye két kiváló vezérférfiát: *Fáy Gyula* főispánt és *Bornemisza* László alispánt. *Dr. Kovács* László polgármester a püspököt éltette talpraesett, sikerült tósztnal. *Seeman* Endre prépost-plébános hatásos pohárköszöntő keretében emlékezett meg a nem róm. kath. vallásu polgárokról és papjaikról, kik az ünnepen résztvettek s értük emelte poharát. *Juraskó* Jakab műszaki tanácsos a város derék polgármesterét, *dr. Kovács* Lászlót éltette,

Gyürky Pál ág. ev. főesperes pedig nagy tetszés mellett köszöntötte fel a ritka népszerűségnek és közszeretnek örvendő Szeman Endre prépost-plébánost. *Czinke* István a vallási türelmességről megemlékezve azt kívánta, hogy ne a kölcsönös közömbösségen, de a kölcsönös megbecsülésen alapuló béke uralkodjék városunkban és a megyében. Mert vallásosnak lenni kell, de más meggyőződését tartsa mindenki tiszteltben. *Singer* S. Leó élénk tetszéssel kísért tiszteletben a püspököt, kit az egész vármegye rokonszenve övez. *Molnár* József a hölgyekért emelt poharat. *Szeman* Endre pedig a misén közreműködött vegyeskar tagjait köszöntötte fel, kiknek mély hatást tett gyönyörű éneke, feledhetetlen lesz a jelen voltak előtt.

A sikertült bankett estefelé ért véget a legjobb hangulatban, elismeréssel kell megemlékeznünk a rendkívül figyelmes rendezőségről, különösen *Kolbay* Sándor táblai bíróról, kinek köszönhető volt a példás rend és kifogástalan rendezés.

Ekkor a püspök dr. *Löcherer* Tamás, *Szeman* Endre és *Dittel* titkár kíséretében megnézte a kórházat, állami gyermekmenhelyet, a róm. kath. Olvasókörbe is ellátogatt, s másnap pénteken délelőtt mintegy 600 hívének osztotta ki a bérmálási szentséget az Erzsébet-téren a templom körül.

E napon délben és délután a püspök városunk társadalma és egyházi vezetőinél és előkelőségeinél tett látogatást, kik mindannyian el vannak ragadtatva a megyés püspök szeretetreméltó modorától és rokonszenves egyéniségétől.

Délután a Kisgejőcön, Egri Ferencz által, a nyusztai torony számára készített négy szép hangu harangot szentelte fel a püspök nagy közönség jelenlétében s másnap 1-én Uzapanyitra ment bérmálni.

Megyés püspökünk itt időzéséről szóló tudósításunkat azzal a hő kívánsággal fejezzük be, vajha az ő itt tartózkodása igazi vallási türelmesség, egymás iránti szeretet, kölcsönös megbecsülés és általános állandó béke forrása volna! Ugy legyen!

Kossuth Lajos szobrának leleplezése Rozsnyón.

E magasztos ünnepély f. évi május hó 26-án folyt le Rozsnyón. Sajnáljuk, hogy azt egész terjedelmében nem közölhetjük, de helyünk már nem lévén és közönségünk a többi lapokban is olvasván, csak röviden adjuk és némi kiigazítással, jelen volt tudósítónk följegyzései alapján.

Rozsnyó város az előtte való napon már valóságos örömmámorban uszott, a lelkesedés a leginpozásabban nyilvánított meg külsőleg is. Nem volt ház, melynek ablaka ki ne lett volna az ünnepély előestéjén világítva és melyen nemzeti lobogó ne lengett volna.

26-án már a korai hajnali órákban talpon volt az egész város és a vidék lelkes népe kocsiokon és gyalog zárandokolt a nemzet nagy fiának szobrához és látni s hallani *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi minisztert. — Reggel 7 és fél órákor vonult be *Kossuth* Ferencz kíséretével, melyben ott volt államtitkára *Szterényi* József titkára dr. *Tornay* Géza és a függetlenségi párt több képviselője, ezek között vármegyei képviselőink közül *Szentiványi* Árpád, *Putnoky* Mór és *Szontagh* Andor. A minisztert a vasutól az o'tani rendező bizottság elnöke dr. *Pösch* Dezső, továbbá *Terray* Gyula főesperes, *Réz* László ev. ref. lelkész kísérték.

A hosszú kocsisor előtt *Komoróczy* Miklós lovagolt dísz-magyarban buzogánnyal a kezében, utána három kurucz banderista, majd pedig egy zöld galylyakkal feldíszített sátoros kocsi haladt a zenekarral, ezt követte a vidék 100 tagu festői lovas paraszt bandérium *Repeckzy* Aladár vezetésével és következett a miniszter kocsija, mely után 50 kocsi álló hosszú menet következett. — A berzetei-utczán magyar ruhába öltözött leányok várták a minisztert és virágot hintettek utjába. — 10 órákor *Sipeki* Balás Lajosnál villás reggeli volt és innen 11 órákor vonult a miniszter a küldöttségekkel a dísz sátorba. A küldöttségek között ottan voltak az egyházak, a vármegye, melyet *Fáy* Gyula főispán vezetett, tagjai: *Bornemisza* László alispán, *Hámos* László nyug. főispán, *Lukács* Géza főjegyző, *Sulyovszky* István kir. tanácsos, *Hevessy* Bertalan, *Hevessy* József, *Hevessy* Benedek, *Hevessy* László, *Szentiványi* József, *Komáromy* István, *Osváth* Dániel, *Tomory* Géza főszolgabíró. *Soldos* Béla és *Elemér* stb.; a városunk részéről dr. *Kovács* László rimaszombati polgármester, *Seabó* Elemér, *Perecz* Samu, dr. *Törköly* József, dr. *Terhes* Samu, dr. *Institórisz* Endre küldöttségi tagok; Dobsina város részéről dr. *Csermák* Sándor városi polgármester, *Nikl* Gyula főjegyző, *Benedikty* Kálmán stb.; Jolsva város részéről *Basilidesz* Gusztáv polgármester vezetésével szintén egy tekintélyes küldöttség. Nagyrőcze részéről dr. *Mihalik* Dezső polgármester. A rozsnyói járás küldöttségét *Nagy* Elemér főszolgabíró, *Maurer* Oszkár és *Alitisz* Aladár szolgabírók vezették, melyben a járás népe nagy lelkesedéssel vett részt.

A lelkes leleplezési ünnepélyt dr. *Pösch* Dezső rövid szívből fakadó szavakkal nyitotta meg, mely után a lepel lehullott. Azután *Réz* László ev. ref. lelkész, kinek szívében az ezme megfogamzott, mondott hosszú és gazdag tartalmú beszédet. Majd *Komoróczy* Miklós tanár szavalt a ünnepi ódáját. Ez után dr. *Pösch* átadta a szobrot a városnak, melyet *Szeghő* Gusztáv helyettes polgármester vitt át.

A nép *Kossuth* Ferenczet kívánta ez után hallani, ki az első cikkkünkben idézett lelkés szavakat mondotta el.

Délután fél két órákor 300 terítékű lényes bankett volt, melyen a miniszter és az összes küldöttségek, hatóságok, iskolák stb. részt vettek. Igen szép és az ünnep jelentőségét méltató pohárköszöntőket mondottak *Balás* Lajos megyés püspök, *Kossuth* Ferencz miniszter, *Szterényi* József államtitkár, *Fáy* Gyula főispán, *Szentiványi* Árpád és *Szontagh* Andor országgyűlési képviselők, *Podhraczký* és *Fabián* kanonokok, dr. *Markó* Sándor, *Terray* és *Schmidt* ág. ev. lelkészek, dr. *Kathona* László ügyvéd stb.

Bankett után a miniszter kíséretével külön vonaton utazott el, melyet oda és vissza *Görgey* ültetvező, *Kollmann* főfelügyelő és *Lofcsányi* ellenőr vezettek.

Elismeréssel kell megemlékezni dr. *Pösch* Dezső, *Terray* Gyula, *Feymann* László rendező bizottsági tagokról, továbbá *Fáy* rendőrkapitány, *Demel* csendőrhadnagy és a tűzoltó-parancsnokságról, mert kifogástalanul volt az ünnepély rendezve és fővárosi egyének nyilatkoztak úgy, hogy ehhez hasonló leleplezési ünnepélyt a közel-muliban sehol nem láttak.

Arany betűkkel lesz az ünnepély Rozsnyó város történetébe és szíveinkbe beírva és az utónemzedéknek lelkesítő és követendő példának fog a szobor szolgálói időtlen időnkig.

Hírek és vegyesek.

Kun Bertalan 40 éves püspöki jubileuma. A tiszáninneni református egyházkerület május hó 28-án Miskolczon bensőséges ünnepet ült. Akkor ünnepelte agg püspökének, a 90 éves Kun Bertalannek 40 éves püspöki jubileumát. Ritka kegyelme ez a gondviselésnek, hogy valaki nem főpásztori széken, de közönséges lelkészi állásban is ennyi éven át szolgálhassa szent hivatását. A minden ízében puritán egyszerűségű. A hivalkodást soha nem kedvelő, mindenkihez a János apostol szelid lelkével viseltető Kun Bertalan Istennek e különös kegyelmét nemcsak ki nyerte, de meg is érdemelte. Kerülete méltán vette körül a nevezetes évfordulón nemcsak ünnepléssel, tisztelettel, de szinte rajongó szeretettel is. Mert való igaz, a mit az ünnepelt mondott magáról az Isten házában tartott köszönő beszédében: „Nem hiszem, ugymond, hogy volna csak egyetlen ember is széles e hazában, a ki nekem ellenségem volna. Mert én tudtommal, hosszú életemben seha senkit meg nem bántottam, mindenkinek csak jót akartam.“

A jubileumi ünnepség a Kossuth-utcai templomban folyt le a ref. egyházhoz illő egyszerűséggel, de igaz melegséggel. A lelkészek palástosan, a világiak díszmagyarban jelentek meg, s a tágas templom zsufolásig megtelt a nyolcz egyházmegyéből és Miskolcz városából egybesereglett ünneplő közönséggel. Gyülekezeti ének után imádkozott az ősz pásztorért Radácsi György egyházkerületi főjegyző; utána gyönyörű karéneket adtak elő a ref. felsőbb leányiskola növendékei. Majd az Urasztala előtt az egyházkerület üdvözlét tolmácsolta *Meczner* Béla, mint legidősebb egyházmegyei gondnok, a miskolci ref. egyházat pedig *Rácz* György helybeli főgondnok. Mindketten szívből, szeretettel és emelkedetten. Az ünnepelt ez üdvözlőkre a szokott szívjósággal válaszolt, kiterjeszkedve egész pályafutására s hálát adva Istennek a ráasztott kegyelemért, végül áldást kérve a szép nagy gyülekezetre. Gyülekezeti éneklés fejezte be a megható ünnepséget.

Délben népes közebédet adott a tiszáninneni ref. egyházkerület, a melyre hivatalosak voltak a vármegye és város notabilitásai is s a hol érdekes pohárköszöntők mellett a temérdek üdvözlő sürgönyt hallgatta meg a közönség. A pönyyi miniszter is hosszabb, melegtanganu levélben gratulált.

A gömöri ref. egyházmegye képviselőiben jelen voltak *Csabay* Pál esperes, *Bornemisza* László alispán, egyházmegyei gondnok, *Ruszkay* Gyula, *Sághi* Sándor, *Buzi* Márton papi, *Máriássy* Andor, *Tornallya* J. Zoltán, *Molnár* József világi tanácsbírók. A helybeli gimnáziumot *Bodor* István képviselte. *Czinke* István rimaszombati és *Vattay* László rimaszécsi lelkészek pedig mint egyházkerületi jegyzők voltak jelen.

Miniszteri biztos. A kereskedelmi miniszter az idei érettségi vizsgálatra a nagyrőczei felső kereskedelmi iskolához dr. *Sugár* Ignác miskolci kereskedelmi és iparkamarai titkár küldte ki.

Szabadságidő. Dr. *Zehery* István kir. törvényszéki és fogházorvos május hó 28-án négy heti szabadságra utazott.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja *Stelkovich* István vármegyei irattári kezelő napidíjast irnokká nevezte ki.

Alapítvány. Özv. *Szentpétery* Sámuelné, pelsőci lakosnő, *Bornemisza* Lászlóné kezeihez, mint a nyomorék gyermek otthon elnöknőjéhez 200 korona összeget küldött azzal az óhajattal, hogy ezen összeget néh. férje *Szentpétery* Sámuel ev. ref. lelkész emlékére a nyomorék gyermek otthon javára alapítványképen adományozza. A nemes szívű adakozó fogadja ez uton az egyet forró köszönetét.

Kormányképviselők. A vallás- és közoktatási miniszter a helybeli egy. prot. főgimnáziumhoz érettségi kormányképviselőként *Szöcs* Farkas budapesti ev. ref. theol. tanárt, a rozsnyói ág. ev. főgimnáziumhoz *Oberskó* Dezső dr. eperjesi jogakadémiai tanárt küldte ki.

Enquet a miniszteriumban. A bábaúgy fejlesztése érdekében a belügyminiszter folyó hó 3-án tanácskozára hívta össze a vármegyei főorvosokat. Az enqueten dr. *Meskó* Miklós vármegyénk tisztí főorvosa is részt vesz.

Esküvő. Szöllősy Terikét, városunk polgármesterének unokahugát május 29-én vette nőül ifj. *Csordás* János helybeli hentesiparos.

Kinevezés. A pénzügyminiszter ifj. *Rónay* Gyula rimaszombati lakost, ideiglenes minőségű díjtalan kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghöz.

Házasság. *Tepper* Lajos városi birtokbérlő május hó 26-án tartotta városunkban polgári esküvőjét *Áltstäter* Erzsikével, özv. *Áltstäter* Károlyné kedves leányával.

Miniszteri köszönet. A közoktatásügyi miniszter gróf *Andrássy* Dénesnek, a rozsnyói ág. h. ev. főgimnázium tanuló javára tett 2000 koronás alapványáért, valamint *Kiss* Jánosnak és nejeének ugyan ezen célra tett 4000 koronás alapványáért köszönetét nyilvánította.

Tornaverseny. Ifjaink az eperjesi tornaversenyéről május hó 27-én este Sz. *Benedek* Gyula tanár vezetésével jó kondícióban érkeztek meg. Ugy halljuk, hogy a versenyen jól megállták helyüket s többen érdmet és elismerő oklevelet kaptak.

Gondnoksági ülés. A rimaszombati állami iskolák gondnoksága *Lukács* Géza elnöklété alatt május

28-ikán ülést tartott. Az ülés legfontosabb tárgyai az igazgatók jelentésén kívül a jövő évi költségvetés s az ez évi vizsgarend megálapítása volt. A vizsgálatok sorrendjét a jövő számunkban közöljük. Ugy az elemi mint a polgári iskolákban az osztályvizsgák a június 16. és 22. ike közötti héten tartatnak meg.

Esküvő Dolnai és dráskőzi dr. *Dráskőczy* Viktor május hó 29-én lépett házasságra szilasi és pilisi Szilassy Málikával Tiszaderzszen.

Halálozás. *Nagy* József helybeli eszmadia polgártársunkat mély gyász érte, felesége 28 éves korában május 26-án elhunyt. A fiatal asszonyt nagy részvét mellett temették el.

Mulatság. A helybeli polgári olvasókör május hó 26-án tartotta a Széchenyi-kertben mulatságát, mely a mult vasárnap elmaradt a kedvezőtlen idő miatt. A mulatságon szép számú közönség jelent meg, mely mindvégig jól mulatott s kellemesen érezte magát.

Talált aranyláncz. A bérmálás alkalmával a templom előcsarnokában egy hölgy egy aranylánczot talált, melyet átadott az egyházi szolgának. A láncz a plébánián átvehető.

Majális. A rimaszombati állami elemi fiú- és leányiskolák növendékeinek „tavaszi mulatsága“ kapcsolatban „a madarak és fák napja“-val folyó évi június hó 6-án a szabadkai erdőben fog megtartatni. A közönségen résztvenni óhajtok június hó 5-ig irhatnak alá. Egy teríték ára 1/2 liter bor-, szoda- és fekete kávéval 3 korona. — Hideg ovszonna és fehér kávé délután kapható lesz *Gede* István vendéglős sátorában.

Holttest exhumálása. Ajnácskón f. hó 27-én a hajdani híres vasas gyógyfürdő egyik terebélyes faja tövében nyugvó báró *Kemény* Gábor hullamaradványait exhumálták és Erdélybe, a csekelaki családi sírboltba szállították. Báró *Kemény* Gábor Magyarország földművelési minisztere volt, ki ajnácskői uradalmában gyakran és szívesen tartózkodott, különösen a hatvanas években, mikor a fürdő virágzott, s a nyári idényben Gömör, Heves és Nógrád előkelő családjaiknak kellemes találkozó helye volt. A hatvanas évek végén a fürdőt már alig gondozták, az épületek tönkre mentek, a gyönyörű topolyafa-állék később eltűntek s a *Kemény* bárók nem törődtek többé e kies fekvésű, szép helylyel. Br. *Kemény* Gábor, a volt miniszter csupán végrendeletében emlékezett meg róla, mikor azt hagyta meg, hogy hült tetemeit azon terebélyes fa alá helyezték, melynek enyhét adó árnyában sok kellemes órát töltött. 1888. okt. 23-ikán halt meg a volt miniszter, kinek porhüvelyét most kiásták hivatalos személyiségek jelentében s elszállították Erdélybe. Az exhumáláson báró *Kemény* Géza és Pál, ifj. *Szontagh* Zoltán főszolgabíró és dr. *Zehery* István járásorvos voltak jelen.

Várgede gyógyfürdő kezelősége egyre jobban igyekszik a közönség érdeklődését maga felé terelni, mióta *Kohn* Albert helybeli fakereskedő cég áll a fürdő élén, csakis elismeréssel nyilatkozhatunk, mert igazán alig mulik nap, hogy — bár nagy áldozatok árán is — valami újat ne kezdeményezne. Ez alkalommal azonban nem a fürdő szépségéről szólnak, hanem azon üdvös ujtásról, hogy a fürdőnek páratlan gyógyhatású vizét zárt üvegekben szállítják naponként a fürdőtelepről városunkba és így néhány fillérért azok is élvezhetik ezen gyógyvizet, a kik akadályozva vannak abban, hogy a várgedei gyógyfürdőbe ránduljanak, és városunkból a gyógyviz szállítására megrendeléseket eltojad *Kohn* Albert helybeli fakereskedő cég. — A városunkból a gyógyfürdőbe ránduló közönség nagy kényelmére szolgál, hogy e hó elejétől a délután 2 óra 50 perczkor induló személyvonatnak közvetlen csatlakozása van a fürdőhöz, a mely vonat este 9 órákor indul vissza.

Ki a felöltő. Még a február 2-án a vármegyei székházban tartott jelmezes estélyen a hölgyek közül ottan felejtette valaki értékes selyemmel bélelt felöltőjét, illetve belépőjét. Ez ideig ezért senki nem jelentkezett, sem pedig a magán tudakozódzás eredményre nem vezetett. *Bornemisza* Lászlóné elnöknő tehát ez uton kéri, hogy az illető azért forduljon hozzá és az nála átalvehető.

Pályázat telekkönyvezetői állásra. A rimaszombati kir. törvényszéknél nyugdíjazás folytán üresedésbe jött és a X. fizetési osztály III-ik fokozatába sorozott telekkönyvezetői állás betöltése végett a kir. Igazságügyminiszternek 1907. évi május 25-én 6605, 1907. I. M. r. szám alatt kelt rendelete folytán pályázat hirdettek. — Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat nyelvismereteiket és az 1883. I. t. cz. 19. §-ának első bekezdésében előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket a jelen hirdetménynek a „Budapesti Közlöny“ hivatalos lapban történt harmadszori megjelenésétől számítható két hét alatt a bírói ügyviteli szabályok 5. §-ában körülírt módon a helybeli kir. törvényszék elnökéhez annál bizonyosabban nyujtsák be, mert a később vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Öngyilkosság. *Petrenko* I. tamásfalvi lakos mult vasárnap felakasztotta magát az ajtószegre. Csak 1—2 nappal előbb jött ki a közkórházból, hol sokáig betegen feküdt, s most véget vetett életének. Tettének okát nem tudják.

Vizbe fult gyermek. A Rima vizéből az alsó malom mellett tegnapi egy ujszülött gyermek hulláját fogták ki. A rendőrség bejelentette az esetet az ügyészségnek, mely a nyomozást megindította.

Vásáráthelyezés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint a *Sajógömör* községben folyó évi július hó 5- és 6-ra eső országos vásár ez évben kivételesen folyó évi július hó 8- és 9-én tartassék meg.

Gyári statisztika. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelmi miniszter, miként 1898-ban kizárólag iparfejlesztési célra szolgáló részletes gyári statisztika felvételét rendelte el. E munkálat keresztülvitelével királyi iparfelügyelőket bízott meg. Kívánatos, hogy e nagyon becses gyűjtemény sikere érdekében a kiküldött közegeket az érdekeltség a maga részéről is messze menő támogatásban részesítse.

Nyiltér.*)

A „Gömöri Hírlap“ 22-ik számában „az uzorát“ cím alatt közzétett közleményre vonatkozólag, melyben a jelzett újság úgy tünteti fel az izraelita „Chevra Kadisa“ tometkezési egyletet, mintha Zeidner Márkus rimaszombati lakostól elhunyt neje sírhelye után uzorát szedett volna, illetve a férjét megzsarolta volna, válaszom a következő:

A közlemény írója vagy nem ismeri a tényállást, vagy tudatosan megtéveszteni igyekszik a közönséget, midőn azt állítja, hogy nem kiválasztott sírhelyről volt szó. Határozottan állítjuk s ha kell tanukkal is igazoljuk, hogy a kérdéses sírhelyet igenis az elhunyt hozzátartozói választották ki s pedig kifejezetten az elhunyt apósa mellett még akkor üresen levő helyet kívánták. Még pedig az elhunyt sógorai, névszerint Reinitz Zsigmond és Princz Bertalan urak jöttek el személyesen az egylet elnökehez s felkérték, hogy menjen ki velök Reinitz úr saját fogatján a sírkertbe, hogy a sírhelyet kiválasztják. Ez pedig rendes körülmények között, alapszabályaink 29 §-a értelmében a sírhely kijelölés a gondnok tisztjéhez tartozik. Midőn ezt megállapítjuk, bátran hivatkozhatunk az egylet vezetőségének szabályszerű eljárására, mely alapszabályaink 44. §-a értelmében történt. De még akkor sem illeti meg az egyletet az uzóra vádja, ha a sírhely nem lett volna választva, mert még akkor is fel van jogosítva a választmány az alapszabályok 43 § értelmében 1000 koronáig terjedő díjat kiszabni.

Ami pedig az egész ügyet illeti, sajátságos izlés, hogy ilyen dolgot és ennek kapcsán egy üzletember anyagi viszonyait is a hírlapok hasábjain nyilvánosságra hozzák.

Ha Zeidner úr ezt a díjat anyagi viszonyainál fogva sérelmesnek tartja, úgy legezészerűbben cselekednék, ha szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványban a kiszabott összeg redukálását kérelmezné. Hisz a „Chevra Kadischa“ szent egylet egyszersmind jótékony egylet is s feladata, hogy minden szegényre kiterjessze jótékony intézményeit s ezuttal bizonyára Zeidner úr kérvénye elől sem zárkoznék el. Végül még meg óhajtjuk jegyezni, hogy a „Chevra Kadischa“ ez idő szerinti vezetősége a következő urakból áll: Kosiner Vilmos elnök; Galambos József alelnök; Heksch Bertalan pénztárnok; Kohn Adolf ellenőr; Pollák Lipót első gondnok; Blumenthal Jakab második gondnok és dr. Cziner Miksa, dr. Bleier Leó, Blau Vilmos, Einhorn Károly, Grosinger Miksa, Holländer Lajos, Haas Salamon, Kohn Albert, Kohn Sámuel, Lefkovits Ferencz, Róth Géza, Reinitz Zsigmond, Weisz Dávid választmányi tag urak.

Mi ismerjük ezeket az urakat, hogy ezek korántsem szorulnak a közlemény szerzőjének leczkértetésére, de még kevésbé van oka a fent megnevezett urakkal intelligencia dolgában versenyezni.

Rimaszombat, 1907. május 31-én.

Pollák Lipót, első gondnok.

*) E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a Szerk.

Saját műhelyemben készült butorok!

BUTOR

a saját műhelyemben készült, feltűnő olesó, — nagy választék — szép és jó kivitelben kapható:

Deutsch Géza

kárpitos és díszítő butorraktárában, **Kossuth Lajos-utca 3. sz.**, (dr. Weinberger Rezsó ügyvéd ur házában.)

Saját műhelyemben készült butorok!

Eladó minden eltagadható árban egy erős, 3 lóerejű Mayer-féle villanyos benzin-motor

cséplővel, mássával felszerelve, kifogástalan állapotban megtekinthető a tulajdonosnál: **Szadecsky Zoltán** nemesradnóti malomtulajdonosnál, ki az illető vevőt 1 nap alatt a kezelésre a vétel esetén díjtalanul betanítja 2-2

Szerencse fel!

1.000.000 korona

nyerhető a XX. osztály-országyra. Huzás jun 18. 19. 20. án.

Nyolczad 4, Negyed 8, Fél 16, Egész 32 korona

Postautalvány vagy utánvétel megrendelendő.

KUCHTA DANIEL Tiszolcz, bizományi eladása

Hirdetés.

Zmeskál József cserencsényi gazdasága közhírré teszi, hogy a cséplési időnyben egészen új 8 lóerejű gőzgépjével, mely kazalozóval és fűrészel is fel van szerelve, 5% melletti cséplési munkát végez. Értekezhetni lehet gazdaságára címzett levelekben, u. p. Rimaszombat. 3-5

Kiadó, esetleg eladó ház.

A **Losonci-utca 25. szám** alatt levő ház, mely áll: 2 szoba, konyha, élskamra s 2 kovács műhelyből azonnal kiadó vagy örök áron is eladó. — Értekezni lehet: **Okolicsányi Péterné** Losonci utca 25. szám alatt levő lakásán.

Szálloda, kávéház és vendéglő átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Rimaszombatban

a „Három Rózsa“

szálloda, kávéház és vendéglő összes helyiségeinek a teljes vezetését az eddigi bérlőktől: **Jellinek és Braun uraktól átvettem.**

Midőn ezt a nagyérdemű közönség tudomására adom, szabad legyen jelentenem, hogy évenként keresztül úgy a fővárosi mint a vidéki nagyobb szállodákban állottam alkalmazásban, legutóbb pedig itt Rimaszombatban a „Gömör“ szállodában közel öt éven át töltöttem be nagy hivatással állásomat.

Igyekeztem oda irányul, hogy úgy a szórakozni vágyó, mint az utazó közönség helyiségeimben feltalálja mindazt, ami megkövetelhető egy jól vezetett s szolid alapra fektetett üzlettel.

Magamat a nagy közönség jóakaratu pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1907. június 1.

BALLAY ÁKOS.

Eladó szóda-gyár.

Jó karba lévő szóda gyár azonnal eladó. bővebb felvilágosítást ad: **Wolf Ede Nagyrőczén.**

Tégla eladás

1000 darab — Likér olvasztó-telep ab kemence — 40 korona. — Állomás öt percz.

2-12 **Kuchta Dániel Nyustya.**

Faszénítés

körül teljes jártassággal bíró, tapasztalt és a felvidéki faszén viszonyokat alaposan ismerő, önálló intézkedésre képes üzemkezelőt azonnal alkalmaz a **Heintelmann-féle Vasgyár Bányatársulat Hisnyóvíz, Gömörmegye.** 1-2

A hisnyóvízi vasgyár

felvesz nagyobb számú **vasöntő tanuló**t, kik már 2-3 hó mulva feuntartásokra elegendő keresetre tehetnek szert, addig a gyár részéről segélyben és a 3 évi tanoncizidő alatt ingyenes iskoláztatásban részesülnek. **Jelentkezések** a gyár igazgatóságához Hisnyóvízre (Gömörmegye) intézendők

Gyógyfürdő megnyitás!

Van szerencsém a nagyközönség tudomására hozni, hogy a személyes felügyeletem alatt álló

Várgede-gyógyfürdőt

folyó évi május hó 19-én (pünkösd vasárnapján) **ünnepélyesen megnyitottam.**

A budapesti vegykiserleti állomás vezetőségének a fürdőtelepen végzett vegyelemzése után meg lett állapítva, hogy a fürdő gyógyvíze a földes vasas ásványvizek csoportjába tartozik s összetételében a külföldi nevezetesebb ásványvizek közül a Spaai, Pyrmonti és Schwabachi hirneves vasas ásványvizekkel egyenértékű, s így azok, a kik ismerik ezen külföldi fürdők csodás hatását, azok tisztában vannak azzal, hogy a várgedei gyógyfürdő szénsavas vasas vize csodás eredménnyel használható: **a kevés vérűségben szenvedőknek; sápkórosoknak; nagyobb betegségek kiállása után megmaradt gyengeségeknél; a férfi és női betegségek és azok következményeinél; méhurutnál; idült oszros bántalmaknál; köszvényes bajoknál stb. stb.**

A fürdőt teljesen újonnan és modern alapon szereltem fel, a hol mindenkor kiffűnő és izletes ételek és italok kaphatók; a fürdőtelepen a közönség szórakoztatására állandó társasjátékok folynak cigányzene kíséretében, s így szabad remélnem, hogy ezen gyógyfürdőt nemcsak azok fogják felkeresni, kik betegségeikre enyhülést keresnek, hanem tekintetbe véve a gyógyfürdő dus vasas és szénsavas vízének kellemesen savanyu ízét, a fürdőnek enyhe éghajlatát, egészséges és portmentes levegőjét, a természet szépségei által megáldott vidéket, a páratlan jó vasuti összeköttetést, felkeresik azok is, kik kellemes szórakozást akarnak maguknak szerezni.

A fürdő iránt bővebben érdeklődőknek a gyógyfürdő vezetősége portómentesen küldi meg a fürdő prospectusát.

Midőn a fentieket a gyógyulni és szórakozni vágyó közönség tudomására hozom, egyben szíves pártfogásukat kérve maradok kiváló tisztelettel

3-3 **KOHN ALBERT,** fakereskedő, fürdőtulajnos.

Haszonbérbe

adatik 1907. október 1-től 12 egymás után következő évekre Szász Coburg és Gothai Fülöp herceg ő kir. fensége szépfekvésű tagosított házilag kezelt **deresk-süvetei birtoka** lakásokkal és gazdasági épületekkel bőven ellátva, a birtok 1366 magyar hold, melyből:

434 magyar hold	jó szántóföld,
217	igen jó rétek,
61	gazd legelő,
584	erdei legelő,
7	kert stb.

A feltételek a hercegi **gazd. igazgató-ságnál Pusztá-Vaason** (Pestmegye), vagy a **dereski gazd. intézőságnál** u. p. **Harkács,** vasuti állomás Tornalja (Gömör-Kishontvármegye) betekintethők. 1-3

Hirdetmény.

1184. sz. — A tornaljai kir. járásbíróság mint telekfenyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „**Rimasszéoi hitelszövetkezet**“ végrehajtatonak **Ujjal Gergelyné és társai** végrehajtást szenvedők elleni 600 korona tőkőkövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sajlónártfalvai 18. sz. tjkvben A. I. 2. 3. sor 132. 193. hrsz. a. foglalt s Simko Erzsébet Ujjal Gergelyné, Simko András, Simko József és Simko Zsuzsanna Dózsa Lászlóné nevén álló szántóra 253 koronában, valamint a sajlónártfalvai 344. sz. tjkvben A. I. 1. sor 1. 3/a. hrsz. alatt foglalt és Simko András, Simko József és Simko Zsuzsanna Dózsa Lászlóné nevén álló 13 ö. i. sz. ház, udvar és kertre az árverést 619 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1907. évi július hó 6-ik napján** délelőtt 9 órakor Sajlónártfalván a községi bíró házául megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok bees-árának 10 % át óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — Kelt Tornalján, 1907. április hó 25-én.

Basilides, kir. aljárásbíró.

Gánócz gyógyfürdő

Szepesmegyében, a kassa—oderbergi vasut fonalan, a popr d-felkai állomástól 30 percz alatt elérhető.

Posta, vasut és telefon helyben.

Fürdőidény május 15-től szeptember hó 15-ig!

Rendkívüli szénsav tartalmu, 24 fokú természetes hévvízzel, mely most újból lett vegyelemzeve és a fürdőtelep újonnan vízvezetékekkel ellátva. Férfi és női tükör-, kádfürdők, masszázsal és hideg gyógymód alkalmazással. Ajánlatos reuma, köszvény, isziás, **ideges szívbjajok**, gyomor-hurut, emésztési bántalmaknál, vérszegénységnek, női bajoknál, sőt izomhü-déseknél, görvélyes bántalmaknál és angol kórnaál felülmulkatalan s egyedül. **Szoba árak naponta 1 K 20 f-től feljebb** Házilag kezelt kiffűnő, jó izletes és olesó ellátás a la Carié és table d'hote. Elő-és utóidényben tetemes árengedmény. Állandó fürdő-orvos **dr. Schulhof Zsigmond** Budapestről e. a. t. Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld a fürdőgondnokság Gánócz, a Budapesti menetjegyiroda, valamint **WANIEK GYULA,** fürdőtulajdonos, Kassa. 5-5

RÁBELY KÁROLY

KÖNYVKÖTÉSZETE

RIMASZOMBAT, Kossuth Lajos-utca 5. sz.

Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szíves tudomására, hogy a már négy év óta fennálló és a legjobb hírek örvendő

könyvkötészetemet

mindenfélé legújabb rendszerű gépek, divatos betűk, körzetek, díszítő tárgyak stb. vel szereltem fel; miért is ajánlom **szolgálatkészségemet** bárkinek a könyvkötészet körébe tartozó munkáknak pontos, divatszzerű és szolid kivitelben való elkészítésére.

Felhívom könyvkötészetemre a vidéki jegyző és tanító urak, valamint a **kaszinók, olvasó-körök és énekkarok** jóakaratu figyelmét is, kérve pártfogásukat.

Itt említem meg és hívom fel a vidék figyelmét, hogy vármegyénk minden nagyobb helyén **megjelenek országos vásárok** alkalmával a raktáromon levő több mint ötven különböző-féle kivitelű **ima- és énekes könyveimmel;** a melyek a legutányosabb áron nálam szerezhethők meg; — ugyanakkor **bekötni való műveket is átvesszek,** miáltal a postai küldés feleslegessé válik.

A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását ismételtlen kérve, vagyok kiváló tisztelettel

RÁBELY KÁROLY, Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca 5. sz.